

M. West

SOPHIA CLAYMORE

OF LIEFDE
EN VERTROUWEN.

Uit het Engelsch.

NIJMEGEN, P. J. MILBORN.

SOPHIA CLAYMORE

OF

LIEFDE EN VERTROUWEN.

UIT HET ENGELSCHE

VAN

A. L. O. E.

Schrijfster van „de Jonge Pelgrim”

DOOR

A. VAN OS.

NIJMEGEN.
P. J. MILBORN.

Typ. der Weesinrichting te Neerbosch.

INHOUD.

Hfdst.	Blz.
I. HET BLINDE MEISJE	1
II. LITTEKENEEN DIE TOT EERE STREKKEN	9
III. EENIG NIEUWS	21
IV. HET ZOEKEN	29
V. EINDELIJK GEVONDEN	38

I.

HET BLINDE MEISJE.

„Ik wilde dat ik mij kon nederleggen om te sterven! O het leven is zoo vermoeiend; zoo bitter!” riep Sophia Claymore uit terwijl zij haar hoofd liet hangen en haar aangezicht met hare handen bedekte.

Zij zat in eene sombere keuken van een huis voor kostgangers in eene achterstraat van Londen niet op eenen stoel maar op eene kist, want de meubeltjes in dit donker, bedompt vertrek waren wezenlijk armoedig. De grond waarop geen enkel kleedje lag was ongelijk, het behangsel half van de muren gescheurd en het plafond zwart van den rook, vol barsten en scheuren.

Doch het was niet het droevig aanzien van het vertrek dat Sophia zoo terneder drukte. Indien het met rijke tapijten en behangsel en schilderijen

in vergulde lijsten versierd was geweest, zoude het voor haar toch hetzelfde geweest zijn want zij was stekeblind.

Bovendien was hare armoede voor Sophia eene groote beproeving. Zij was eene wees en arm; zij bezat geen cent en had ternauwernood te eten en te drinken en zelfs dit dankte zij alleen aan de edelmoedige vriendelijkheid van eenen goeden vriend.

Izaäks, een bekeerde Jood, hoewel geen bloedverwant van Sophia had haar toen hij beter in staat was om voor haar onderhoud te zorgen dan nu als zijn kind aangenomen. Hij wilde haar ook thans niet verstooten hoewel hij bijna geen droog brood had om met het arme, blinde meisje te deelen.

Bij hare armoede en blindheid werd Sophia ook door vreeselijke pijn geplaagd. Sedert de vreeselijke ziekte die haar van het gezicht had beroofd werd zij steeds door aanvallen van reumatiek nu eens in hare ledematen dan weder in haar hoofd gekweld.

Doch het waren niet alleen deze beproevingen hoe pijnlijk zij ook waren die maakten dat de blinde oogen van Sophia vol met tranen stonden en haar den ongeduldigen wensch ontlokten dat zij maar mocht nederliggen en sterven. Bij haar lijdend lichaam had Sophia eene gewonde ziel. Zij bezat niet de kalmte en de rust van dat

liefhebbend geloof dat zoo dikwijls Gods kinderen in beproevingen vroolijk doet zijn. Zij was zeer ongeduldig onder hare moeielijkheden al wist zij het maar al te goed dat zij die voor een deel aan zich zelve had te wijten.

Sophia had vreeze Gods in haar hart maar zij bezat tot heden maar weinig liefde en kon daardoor zich met moeite weerhouden om te murmureeren hoewel zij haar uiterste best deed om niet tegen God op te staan.

„O! daar komt Benoni toch eindelijk aan!” riep Sophia uit terwijl zij haastig hare oogen afveegde, toen een lichte voetstap op de donkere, houten trap werd gehoord, die naar beneden naar de keuken voerde. Sophia had nooit het aangezicht van haar broertje, zooals zij de zoon van Izaäks noemde, gezien, zij had nooit zijnen glimlach beantwoord. Doch soms zeide zij dat zij den glimlach in zijne stem kon hooren en zij hield er van om zich te verbeelden dat hij gelijk was aan de afbeelding van eenen schoonen cherub met witte vleugels wiens vroolijk naar boven gericht gelaat door eenen vloed van licht werd bestraald en die zij als kind bewonderd had. Als Sophia Benoni toen hij de keuken binnentrad had kunnen zien zoude zij gansch iets anders hebben aanschouwd dan zij zich voorstelde. Hij zoude haar een bleeke, ziekelijke jongen van ongeveer negen of tien jaar

oud gebleken zijn, die Joodsche trekken had en zeer armoedig gekleed was.

„O! hebt gij ze verkocht, Benoni?” riep Sophia verlangend toen zij haar aangenomen broeder het vertrek hoorde binnenkomen.

Er was geen „glimlach in de stem” maar er klonk toch hoop in toen de jongen antwoordde: „Vandaag niet, lieve Sophie. De menschen scheenen het allen zoo druk te hebben en gehaast te zijn dat zij niet op mij konden letten. Maar morgen hoop ik toch een paar van uwe fraai gebreide dingen te verkoopen.” De knaap zette een bordpapieren doos neder die helaas nog even vol was als toen hij er dien morgen mede was uitgegaan.

Hij ging naast haar op de kist zitten, nam hare hand in de zijne, streek die liefkozend en zag haar liefdevol in het gezicht. „Arme zuster!” zeide hij zeer zacht. „Ik ben bang dat gij nog erge pijn hebt; ik wou dat ik die weg kon nemen.”

„Gij gevoelt voor mij, gij hebt met mij te doen,” antwoordde Sophie bijna snikkend, „waarom heeft God ook geen medelijden met ons?”

„Dat heeft God wel!” riep Benoni uit terwijl hij geschokt scheen door wat zoozeer klonk als twijfel aan de liefde van zijnen barmhartigen Schepper.

„Het schijnt toch niet zoo te wezen,” mompel-

de Sophie half luide, „of anders waarom laat God ons in zulk eene ellende als deze?”

„God weet waarom en wij moeten Hem vertrouwen,” zeide Benoni eenvoudig, „wel Sophie gij vertrouwt zelfs mij, een arm, dwaas jongetje, als ik u door de straten leid; gij zijt er zeker van dat ik u niet in gevaar zal brengen of daar zal leiden waar eenig kwaad u bedreigt. Gij houdt mij eenvoudig stevig vast en loopt voort en zijt nooit bang. Ik geloof dat wij zoo over grootere dingen moeten denken. Wij moeten ons door den goeden Heer bij de hand laten vatten en dan niet terugdeinzen of vrees gevoelen. Hij ziet, weet gij, al kunnen wij het niet zien, wat de beste weg is om ons voort te leiden.”

„Ik wou dat ik er ook zoo over denken kon,” zuchtte Sophie. „Hoe kunt gij toch zooveel troost in den godsdienst vinden. Ik vind er nagenoeg geen troost in.”

„Mijne vertroosting komt alleen door het denken aan den Heere Jezus,” zeide Benoni. „Ik word ook dikwijls angstig en droevig doch wanneer ik dan weder aan Hem denk schijnt alles weder zonnenschijn te worden.

„Ik denk ook aan den Heer in Zijne heerlijkheid,” merkte Sophie op, „maar het schijnt alsof Hij temidden van de heerlijkheid des hemels er niet om geeft om te denken aan mij.”

„Maar ik houd er het meeste van om te den-

ken aan den Heer toen Hij op aarde was," zeide Benoni, „het liefst van al toen Hij als een kleine jongen met Zijne moeder te Nazareth woonde. Dan weet ik dat Hij alles kan verstaan wat ik gevoel en ook de kleinigheden, die mij zoo veel moeite veroorzaken. Jozef was geen groot of rijk man, gij weet dat hij maar een eenvoudig timmerman was en voor zijn dagelijksch brood moest arbeiden. Denkt gij niet dat Jozef wel eens ziek of zonder werk kan geweest zijn en dat Maria bijna niet geweten heeft hoe zij aan eten voor haren man en voor haren Zoon zoude komen?"

„Misschien wel," antwoordde Sophie nadenkend, „maar men kan zich dat moeielijk voorstellen. Al de afbeeldingen die ik van de Maagd Maria gezien heb stelden haar voor als eene koningin en gezeten op de wolken en men kan zich niet verbeelden dat zij of het Heilige Kind ooit wezenlijk gebrek aan een maal gehad hebben."

„Ach ja! Maar men kan op de afbeeldingen niet aan," zeide Benoni, „het is zeer waarschijnlijk dat de Heere Jezus als jongen een hard en moeielijk leven had. Hij woonde ook in eene goddelooze plaats; wij weten dat uit den Bijbel. Ik durf beweren dat Hij dikwijls slechte woorden gehoord en dingen gezien heeft die Hem moesten grieven. Ik denk ook wel dat slechte jongens getracht hebben Hem te verleiden, dat zij Hem bespot hebben of geplaagd omdat Hij nooit

mede wilde doen als zij kwaad bedreven. Gij kunt niet begrijpen hoe vertroostend het voor mij is te denken dat de Heere Jezus zulke alle-daagsche moeielijkheden als deze gehad heeft."

"In alle dingen gelijk als wij verzocht geweest," herhaalde Sophie daar de woorden des Apostels haar te binnen schoten.

"Ik houd er van," ging Benoni voort, „om er aan te denken dat Hij een jongen was niet veel ouder dan ik nu ben toen de Heer zeide: „Wist gij niet dat ik moest zijn in de dingen Mijns Vaders.” Dit doet zien dat het doen van Gods wil toen Zijn geest vervulde en dat Hij zich toen Hij een kind was voorbereide voor het groote, groote werk: het redden der wereld. Misschien had de Heer als jongen ook iets te lijden om Hem voor te bereiden voor de vreeselijke smarten die ten slotte over Hem kwamen. Misschien had Hij even als wij kleine kruisen vóór dat Hij het groote op zich moest nemen. Misschien kwelde Hem menige doorn zelfs in Zijn rustig tehuis lang vóór dat de soldaten eenen doornenkroon vlochten om Zijn hoofd. Hongerig zijn en maar weinig te eten hebben kan wel een dezer doornen geweest zijn.”

„Maar ik geloof toch dat de Heer de tafel had kunnen doen overvloeien zelfs toen Hij nog een jongen was als Hij dit maar wilde,” zeide Sophie.

„Maar ik geloof niet dat Hij dit ooit heeft willen doen,” hernam Benoni op diep nadenken den toon, want hij was een kind dat veel nadacht. „De Heer wilde geen brood voor zichzelf maken toen Hij een man was; het is volstrekt niet waarschijnlijk dat Hij dit als jongen heeft willen doen. Neen ik geloof dat de Heilige trachtte Jozef te helpen en Zijne moeder te bemoedigen en dat Hij hen zeide dat Hij zeker was dat hunne Hemelsche Vader hen nooit zoude vergeten. Ik geloof dat de Heer toen naar de musschen en de leliën heeft gezien en dacht hoe God hen voedde en kleepte en dan weder opzag naar den heerlijken, blauwen hemel, waar Zijn Hemelsche Vader woont, en nooit twijfelde aan de liefde Zijns Vaders hoe hongorig en arm Hij zelf ook mocht wezen.”

Benoni Izaäks drukte zich als een kind uit, maar Sophie gevoelde dat de liefde, en de vreugde en de vrede, die zijne eenvoudige woorden ademen, niet van de aarde maar van boven kwamen. De kleine naast haar was, gelijk Samuel, vroeg geroepen om naar het Woord van God te luisteren en in vertrouwende gehoorzaamheid te antwoorden: „Spreek Heer, want Uw knecht hoort.” Sophie benijdde Benoni meer zijn vermogen om door het geloof opwaarts te zien en de liefde Gods in alles te aanschouwen dan het bezit zijner lichamelijke oogen.

II.

LITTEEKENEN DIE TOT EERE STREKKEN.

„Hier is vader!” riep Benoni plotseling uit toen hij eenen welbekenden stap op de trap hoorde en hij stond op om zijnen vader tegemoet te gaan.

„Och dat hij ons goed nieuws moge brengen!” zuchtte Sophie. Instinctmatig wendde zij het hoofd naar de deur verlangend in staat te zijn om op het aangezicht van haren pleegvader te lezen of hij eenen goeden uitslag op zijne pogingen had gehad. Benjamin Izaäks wierp Benoni bijna het eene brood toe dat hij medebracht toen hij met onderdrukte bitterheid zeide: „Neem het, ik heb het verkregen door mijn laatste stuk gereedschap te beleenen.”

„God heeft ons verlaten,” mompelde Sophie terwijl zij hare handen aan beide zijden van haar

hoofd bracht. Zij had juist eenen hevigen steek door het hoofd gekregen, maar nog scherper was de pijn die haar door het hart ging.

De eenige stoel in de keuken was voor Benjamin Izaäks opengelaten, maar hij nam dien niet; hij was te rusteloos om te gaan zitten.

„De menschen hebben ons ten minste verlaten,” riep hij uit met half verkropte woede.

„Ik ging het eerst naar Elkana da Costa onder wien ik jaren achtereen als daglooner gearbeid heb. Daar zat hij in zijnen winkel omringd door het goud en het zilver dat en de juweelen die hem even dierbaar zijn als zijne ziel. Ik vertelde hem van mijne moeielijkheden, hoe verlangend ik ben om werk te vinden zelfs al zoude mijn loon veel minder dan vroeger zijn. Hij weet *hoe* ik werken kan, velen der glinsterende juweelen in zijne kasten heb ik met deze handen gesteld. „Ik zie u, Benjamin Izaäks, nu niet in de synagoge,” teemde hij; hij die minder om den godsdienst, Joodsche of Christelijke, geeft dan om den kleinsten korrel gouds, die van de graveerstift valt! „Neen,” antwoordde ik, „sedert meer dan drie jaar heb ik eene christenkerk bezocht.”

„Ga dan naar de christenen,” zeide hij spottend en wenkte mij om den winkel uit te gaan. „Gij zult mij toch wel een goed getuigschrift willen geven?” begon ik weder, doch hij sneed mij het woord af met te zeggen: „Vraag *dat*

maar aan de christenen." De lach op zijn gezicht deed mij het bloed naar het hoofd stijgen en ik heb die plaats met hare glinsterende weelde voor altijd den rug toegekeerd!

„Ik was nog niet vele schreden van den winkel verwijderd," ging Benjamin Izaäks voort, „of wien ontmoette ik plotseling bij het omslaan van den hoek eener straat? Een mijner naaste bloedverwanten, mijn neef Ruben. Hij en ik hadden als kinderen tezamen gespeeld, met elkander gegeten, uit hetzelfde boek gelezen en 's nachts in dezelfde kamer geslapen. Ik twijfelde er niet aan of hij zoude er boos om zijn dat ik ons gemeenschappelijk geloof had verlaten, maar hij heeft verplichtingen aan mij, groote verplichtingen, en ik had moeielijk kunnen gelooven dat zelfs verschil van godsdienstige overtuiging de drievoudige band van dankbaarheid, vriendschap en bloedverwantschap had kunnen verbreken."

Benjamin Izaäks hield op, fronste zijne donkere wenkbrauwen en drukte zijne lippen stijf op elkander. Benoni dacht aan hetgeen geschreven is: „*De broeder zal den broeder overleveren tot den dood*" en dankte stilzwijgend den Heer dat zijn vader en hij tenminste tegelijkertijd zich aan Hem hadden overgegeven. Izaäks ging met zijn verhaal voort. Het scheen eene verlichting voor hem te zijn om de bitterheid van zijn gemoed aldus in woorden lucht te geven.

„Ruben!” zeide ik en strekte mijne hand uit; hij trok zich terug en keek alsof hij even zoo lief een adder had aangeraakt. „Draaibord, hond van een christen!” siste hij en ging mij voorbij met een gebaar dat maakte dat als ik *geen* christen was geweest ik hem tegen den grond zoude geslagen hebben en onder mijne voeten vertrapt!” De donkere oogen van Izaäks schoten bliksemstralen toen hij dit zeide en onwillekeurig balde hij zijne magere vuist.

„O vaderlief dan zult gij uwe litteekenen moeten toonen!” riep Benoni. De zachte, liefelijke stem van den jongen klonk als muziek na den storm in de ooren van Sophie.

„Litteekenen! Wat bedoelt gij?” vroeg Izaäks.

„Ned Franks zeide dat wat wij voor Christus moeten lijden voor ons omdat wij Zijne getrouwe soldaten zijn ten slotte zal wezen als litteekenen die overblijven van de wonden in den strijd bekomen.”

Er was iets kalmeerends in deze gedachte voor iemand die op dat oogenblik gebogen ging onder de vervolging om der gerechtigheid wil. De donkere trek op Izaäks gelaat verdween, hij zette zich vermoeid op den stoel en trok zijnen kleinen jongen naar zich toe.

„Gij schijnt een goed geheugen te hebben, Benoni! voor alles wat door uwen goeden vriend, den zeeman, gedaan of gezegd is ofschoon gij

nog zoo jong waart toen wij het dorp Colme verlieten.”

„Wij hadden het daar zoo prettig,” zeide Benoni. „Het waren de gelukkigste dagen van mijn leven toen gij en ik met die oude mijnheer Meade en de lieve Persis daar woonden en Ned Franks elken avond haar, zijne toekomstige vrouw, kwam bezoeken. Hij placht mij op zijne knie te zetten en mij geschiedenissen te vertellen. Ik denk er nu zoo dikwijls aan, het meest 's nachts, als ik niet in slaap kan komen. Het schijnt alsof zij dien goeden tijd weder terugroepen.” In die sombere keuken kon Benoni niet nalaten te zuchten. Gelijk de herinnering voor Adam de gezichten en de geluiden van Eden mag hebben teruggeroepen zoo schilderde zij voor Benoni het aardige huisje door klimop bedekt, verborgen in de groene, boschrijke vallei met den ruischenden stroom en het klapperen van den molen en de vroolijke stem van Persis, die in de deur van haar grootvaders huis liederen zong.

„En wat zeide Ned Franks ook weer van wonden en litteekenen?” vroeg Izaäks.

„Gij weet dat Ned Franks in dienst was geweest en ook meer dan een veldslag had bijgewoond. Toch had hij zooals hij mij vertelde nooit iets, zelfs geen schram, gekregen. Hij benijdde half de mannen, die met litteekenen als bewijs dat zij in den strijd waren geweest

terugkeerden want hoewel wonden als zij ontvangen zijn pijn doen houdt een oud soldaat of matroos er toch van om later naar zijne litteekenen te zien. Franks zeide dat indien de blinkende engelen in den hemel, die niets dan vrede, geluk en liefde kennen, ons arme stervelingen iets konden benijden het de gelegenheid moest zijn om iets op te geven of iets te lijden ter wille van den Heere Jezus, die zooveel voor ons leed. De engelen mogen de gouden harpen en de kronen des levens hebben zij kunnen niet de *litteekenen* van den overwinnaar toonen want niemand heeft hen ooit gehaat of vervolgd om der gerechtigheid wil. „Somtijds,” ging de jongen voort terwijl hij dichter bij zijnen vader kroop en doorsprak omdat hij gevoelde dat zijne eenvoudige woorden vertroosting gaven, „somtijds houd ik er van om te denken aan al de trouwe krijgsknechten des Heeren hoe zij in heerlijkheid voor Zijn aangezicht optrekken als al hunne moeite en elke strijd voorbij is en ook alles wat zij voor Hem geleden hebben zal worden gedacht. Jozef zal daar zijn: Hij kreeg zijne litteekenen toen hij in de gevangenis werd geworpen; Daniël ook, die de zijne in den kuil der leeuwen kreeg; dan de drie dappere Joden, die de hunnen in den vurigen oven bekwamen. En dan zullen daar de litteekenen zijn van hen, die gesmaad en belasterd en uitgelachen zijn

omdat zij den Heer wilden dienen; de litteekenen van hen die geld verloren hebben om Christus' wil, die winst op Zondag hebben prijsgegeven, die zich niet wilden laten omkopen, of geen goud op oneerlijke wijze wilden verkrijgen en daardoor hier op aarde wel eens hongerig en armoedig zijn geweest. En somtijds scheen het mij toe," ging Benoni voort, „dat zelfs als ik zoo gemakkelijk door het leven kon komen dat ik nooit een hard woord zoude krijgen of aan iets gebrek zoude hebben omdat ik den Heer diende, ik toch *liever* eenige kleine litteekens zoude willen toonen, niet omdat zij zouden maken dat ik iets als eene belooning van mijnen Heer had verdiend, maar omdat zij *merkteekenen* zouden zijn om te bewijzen hoe zeer ik Hem had liefgehad."

„Wis en zeker," zeide Izaäks kalm en zelfs vroolijk. „*Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil.*" Het is de Meester zelf die tot Zijne gewonde dienstknechten sprak: „*Verblijdt en verheugt u*". Indien wij nooit iets, zelfs geen schram, in den langen strijd tegen de wereld, het vleesch en den duivel bekomen hadden dan zoude het wezen alsof ons vechten maar voor de grap was geweest, alsof wij ons buiten het vuur hadden gehouden en veel meer aan ons eigen gemak en genoeg en dan aan de eer van onzen Leidsman hadden gedacht. Hij

droeg schande en verlies voor ons, wij moeten schande en verlies voor Hem welkom heeten." Deze gedachte nam bij Izaäks al het venijn weg dat in zijn gewond gemoed verborgen was geweest.

„Zulke smarten zijn zegeningen en eerbewijzen," riep Benoni uit en zijn bleek gezicht helderde op toen hij deze woorden uitsprak.

„Maar wat zijn de smarten," dacht de arme Sophie, „die over ons komen niet omdat wij den Heer gevolgd hebben, maar omdat wij van Hem zijn afgeweken?" Zij had stilzwijgend naar het voorgaande gesprek geluisterd met het bittere bewustzijn dat de wonden die haar hart deden bloeden niet dezulken waren die haar in den strijd voor Christus waren toegebracht maar eerder, gedeeltelijk tenminste, de gevolgen van hare jeugdige onbezonnenheid en minachting van den godsdienst. Sophie wist maar al te goed hoe zij haar gansche hart op de wereld had gezet. Een schitterend lint, een opzichtig koralensnoer, een „uitvluchtje" op Zondag, of eene danspartij was voor haar zondig hart meer dan al de waarheden vervat in den Bijbel. Zij had geene enkele liefhebberij terwille van den Heer verzaakt; zij had niet uit gevoel van plicht ooit het kleinste gewin prijs gegeven; hare gevaarlijke vermaken waren haar door de omstandigheden belet en niet opgegeven uit

eigen beweging ; zij had ze vastgegrepen zoolang als zij kon ; zij was tot armoede gebracht, was ellendig en blind geworden maar dit was geschied omdat hare stijfhoofdigheid kastijdingen noodzakelijk had gemaakt en niet omdat hare trouw aan God haar in vervolging of moeite had gebracht. En toch was Sophie veel meer tot morren geneigd dan Izaäks en zijnen zoon ; zij was veel meer in de verzoeking Gods liefde te mistrouwen hoewel hare smarten van die liefde juist een teeken waren. Sophie was een dwalend schaap geweest ronddolend op de bergen van zonde en dwaasheid, nu eens nabij den rand van den afgrond dan weder dicht bij het hol van den leeuw die op de loer ligt om zielen te verderven. Zij wilde toen niet naar de stem van den Herder luisteren ; zij koos haar eigen gevaarlijk pad. Toen hare vriendin, Nora Peele, de nicht van Ned Franks, onder den invloed van haren oom ernstig een nieuw leven begon te leiden had Sophie alles gedaan wat zij maar kon om deze te verhinderen en terug te houden, had eerst om hare goede voornemens gelachen en dan met Nora getwist omdat deze niet te bewegen was er van af te zien. Het was werkelijk in erbarming dat smart en ziekte over Sophie waren gekomen gelijk de ruwe herdershond achter het dwalende lam gaat om dit te verschrikken en naar de kudde terug te sleepen ;

ware Sophie aan zich zelve overgelaten geweest zij zoude voor eeuwig verloren zijn gegaan. Niet altijd zijn smarten ten zegen maar bij haar waren zij dit geweest.

Plotseling was zij in haren dwazen loop gestuit, door hare blindheid van menige verzoeking afgezonderd die zij nooit had kunnen wederstaan: zucht voor opschik, luisteren naar vleierij, lust om allerlei dwaze dingen te doen; al te maal verzoeking die haar al verder en verder van God hadden verwijderd. In hare ellende had Sophie leeren bidden, maar zij had niet geleerd God te prijzen; in haar berouw was zij oprecht maar in haar geloof was zij zwak. Zij had eerbied voor den Heer als haren Meester en hoopte op Hem als haren Heiland, maar zij klemde zich niet met vreugdevol vertrouwen aan Hem vast als aan den Vriend, den liefhebbenden Vriend, die ons uitnoodigt al onze zorgen op Hem te werpen omdat Hij voor ons zorgt.

„Zullen wij nooit naar Colme terugkeeren, vader?” vroeg Benoni na een lange poos van stilzwijgen gedurende welke de gedachten van den jongen terug waren gedwaald naar wat hij als de aangenaamste plek op aarde beschouwde.

„Er is in een dorp als Colme geen werk voor iemand van mijn vak,” antwoordde Benjamin Izaäks. „Ik heb het werk dat ik daar te doen had afgemaakt, het was het schikken en in orde

brengen van de kostbaarheden en juweelen op het kasteel; mijn patroon baron Lauq Barton is dood en zijn erfgenaam weet niets van mij af. Ik zoude nooit naar Colme willen gaan om misbruik te maken van de goedheid van Ned Franks en diens vrouw door hen tot last te zijn; neen dan is het beter naar het werkhuis te gaan of van honger te sterven." De Jood had eene groote mate van onafhankelijkheid van karakter die hij bijna zoover dreef dat die verkeerd werd. Benoni wist dat zijn vader liever het grootste gebrek wilde lijden dan iets vragen of leenen van eenen vriend.

„Het is al lang, zeer lang geleden sedert wij iets van de Franks of van mijne lieve vriendin Nora gehoord hebben," zeide Sophie.

„Zij weten ons juiste adres niet, mijne dochter. Ik ben tweemaal verhuisd sedert ik het laatst geschreven heb toen ik dat geld teruggezonden heb dat zij mij zoo vriendelijk aanboden. Franks heeft zelf een gezin om voor te zorgen. Ik neem niets aan dan van mijne bloedverwanten."

„Of van een aangenomen kind," voegde Benoni er bij terwijl hij vriendelijk naar Sophie keek en dan naar hare mand vol gebreid goed.

„Gij en Sophie zijt beiden mijne kinderen," zeide Izaäks, „wij zullen altijd ééne beurs hebben, voor- en tegenspoed zullen wij tezamen deelen. „Kom," zoo voegde hij er vroolijker bij, „neem

dat brood, mijn jongen en verdeel het tusschen uwe zuster, u zelven en mij. „Beter is een gerecht van groen moes, waar ook liefde is, dan een gemeste os en haat daarbij.” Wij zullen God danken voór het brood dat Hij ons heden geeft en vertrouwen op Hem dat Hij ons morgen meer zal geven.

III.

EENIG NIEUWS.

Gedrukt en zonder eenige vreugde in haar hart stond Sophie den volgenden morgen op van een bed dat niet veel meer dan een hoop lompen in eene soort van kast in de keuken was. Zwaarmoedig en verdrietig vond zij al tastend haren weg naar de kamer waar Izaäks en zijnen zoon wachtten op hare komst om zooals dagelijks geschiedde samen te bidden en te zingen. Aan het gebed nam Sophie deel maar toen zij beproefde om te zingen:

„Geloofd zij God met diepst ontzag,
Hij overlaadt ons dag aan dag
Met Zijne gunstbewijzen.”

schoot hare stem te kort, en barstte zij in tranen uit in plaats van te zingen.

Het overschot van het brood werd als ontbijt rondgedeeld en met thee, die zoo slap was dat zij er bijna als schoon water uitzag, opgegeten.

Hierop verlieten Izaäks en Benoni het huis, de een om opnieuw te trachten werk te bekomen, de ander met de mand aan den arm om te beproeven de dingen, door Sophie gebreid, te verkoopen. Toen de twee haar verlaten hadden zette Sophie zich op de kist. Zij had geen wol om iets te maken al had zij ook lust gehad om te arbeiden. Zij gaf zich geheel aan hare droevige gedachten over en zat daar met de ellebogen op hare knieën en het hoofd op de handen geleund terneder. „Ik zou wel eens willen weten waar Nora nu is en of zij nog aan mij denkt! Toen zij en ik nog maar jonge, vroolijke meisjes waren, die zongen en lachten en allerlei luchtkasteelen bouwden, wat hebben wij toen elkander dikwijls beloofd dat onze vriendschap levenslang zoude duren. Zij zal nu andere vriendinnen hebben, betere vriendinnen dan ik ooit geweest ben en die zullen haar hoofd niet met ijdele praatjes op hol brengen of trotschheid zaaien in haar hart. Als zij nog aan mij denkt dan zal het zijn met... maar neen ik geloof niet dat zij *ooit* meer aan mij denkt,” zoo ging Sophie bitter verdrietig voort, „zij is gelukkig, verdient eerlijk en vroolijk haar brood; zij is niet afhankelijk, veracht en wanhopig, geene arme, blinde ellendeling zoo als ik.”

Ongetwijfeld had eene ijskorst van wantrouwen die al dikker en dikker werd, zich om het hart van Sophie gezet. Die maakte dat zij niet alleen aan de goede zorgen van haren Hemelschen Vader twijfelde maar ook aan de liefde van hare aardsche vriendin.

En toch op dienzelfden dag dacht Nora Peele niet alleen aan Sophie maar dacht zij zelfs zoo sterk aan haar dat zij bijna aan niets anders denken kon. Eene van die vreemde, kleine gebeurtenissen, die somtijds voorvallen en die nietig als zij op zich zelve zijn toch de kleine oorzaken zijn, die groote gevolgen hebben, had dien morgen de arme Sophie levendig voor den geest van hare vriendin gebracht.

Nora, die bij den hulpprediker van Colme diende, lag op hare kniën en was bezig om met het advertentieblad van de *Times*, dat in de woning van haren meester als scheurpapier werd gebruikt, het vuur aan te maken toen haar oog als bij toeval op de volgende kennisgeving viel:

NAASTE BLOEDVERWANT.

Als de naaste bloedverwant van de overleden Tabitha Turtle zich wendt tot de heeren Grant, Bold en Co. Lincoln's Inn, zal hij iets tot zijn voordeel vernemen.

„Tabitha Turtle! of ik dien naam ken!” riep Nora uit stilstaand met den aangestroken lucifer in hare hand. „Jawel! Zeker! dat is de naam der tante van de arme Sophie, die in de buurt van het Portmansplein gewoond heeft. Ik weet nog wel hoe wij twee onnoozele schapen gewoon waren om te lachen over den naam, er grappen op te maken en ons te verwonderen of zij dien naam droeg omdat zij op eenen tortelduif geleek.

Iets tot zijn voordeel — naaste bloedverwant!
 Wel als Sophie zelf eens de naaste bloedverwant was, als zij nu eens geld te wachten had, zij die nu van de weldadigheid van eenen Jood moet leven, die haar heeft aangenomen en die vrees ik zelf niet te veel heeft! O! dat zou verrukkelijk, heerlijk! wezen!” En Nora wierp den lucifer weg en scheurde de advertentie uit even gretig alsof daarin het grootste stuk van goed nieuws voor haar zelf stond. Zij had moeite om aan haar werk te gaan zoo ongeduldig was zij om naar hare mevrouw te gaan en deze verlof te vragen om even naar het schoolgebouw te loopen en den raad van haren oom Ned Franks in te winnen wat het beste was om voor Sophie te doen. Het was echter duidelijk dat hoe harder Nora werkte hoe eerder haar werk gedaan zoude zijn. Zij weerde zich daarom zoo dapper dat zij eer het elf uur sloeg al verlof had om „precies voor een kwartiertje”

weg te gaan om met haren oom, de schoolmeester van Colme over eene gewichtige zaak te spreken.

Er was geen tijd voor Nora om haar werkjapon uit te doen, ternauwernood gunde zij zich tijd om hare handen te wasschen.

Op gewone dagen zoude het niets gegeven hebben om onder schooltijd naar Ned Franks te gaan, maar het was in den hooitijd en daarom hadden zijne leerlingen eene week vacantie. Met het kostbaar stukje papier in hare hand spoedde Nora zich voort langs den weg, die naar het schoolgebouw voerde. Zij vond hier Ned Franks en Persis met haren zuigeling op haren arm juist gereed om eenen buurman te gaan bezoeken.

„Wel daar komt Nora aan!” riep Ned Franks vroolijk, „zij vliegt als een jacht bij eenen wedstrijd!” Hij had nog niet uitgesproken of zijne nicht kwam ademloos zoowel van verlangen als van het harde loopen aan; haar wandelen was rennen geworden.

„Ik heb maar vijf minuten tijd,” begon zij en hield op om adem te scheppen terwijl van opwinding hare oogen fonkelden en hare wangen gloeiden.

„Kom dan binnen, rust even en vertel ons wat nieuws gij ons brengt. Wat is dat?” riep hij toen Nora het gekreukte papiertje hem in de

hand drukte. „Wat hebben wij met Tabitha Turtle te doen? Zij behoorde zeker niet tot onze vrienden of bloedverwanten.”

Toen zij binnen het schoolgebouw waren, deelde Nora haren oom gejaagd mede welke redenen zij had om te denken, dat de kennisgeving belangrijk voor hare arme, blinde vriendin wezen kon. Franks en Persis luisterden aandachtig toe.

„Zeker moet Sophie dit weten,” zeide Ned Franks, „maar zij is blind en het is zeer onwaarschijnlijk, dat Izaäks de *Times* leest en al deed hij dit ook, is het duizend tegen een, dat hij eenig verband zoekt tusschen zijne aangenomen dochter en den naam van eene tante, die zij blijkbaar nooit heeft bezocht en misschien nooit tegen hem heeft genoemd.”

„Wij moeten dadelijk aan Sophie schrijven!” riep Nora uit.

„Maar hoe kunnen wij schrijven,” vroeg Persis, „als wij haar adres niet weten? Ned heeft in geen maanden iets van Izaäks gehoord en in zijnen laatsten brief schreef onze vriend, dat hij op het punt was om te verhuizen, zonder er bij te voegen waar hij heenging.”

Ned Franks streek met zijne hand door zijne gekrulde haren, alsof hij hierdoor op eenen schitterenden inval kwam. „Ik denk er halt en half over,” zeide hij, „daar het toch vacantie

is, om zelf naar Londen te gaan, de notarissen op te zoeken, uit te vinden of er werkelijk enig geld voor Sophie nagelaten is en dan haar op te sporen hoewel men even goed in eenen hooiberg naar eene naald kan zoeken als naar iemand in Londen."

"O! als gij maar gaan wilt," riep Nora gretig uit. „Met het grootste genoegen zal ik de reiskosten betalen, zoodra ik mijn vierendeeljaars huur ontvang."

"Neen, neen, meisje!" zeide de schoolmeester lachend, „ik heb nog centen genoeg achter slot om dit te doen zonder uwe hulp. Alleen . . . ." Ned keek naar zijne vrouw; hij wist dat Persis met kinderlijke vreugde naar zijne vacantie had uitgezien. Als hij naar Londen ging, werd daardoor een aardig plan bedorven, dat de Franks reeds maanden lang hadden besproken.

Dienzelfden namiddag zouden zij een klein uitstapje naar het strand gemaakt hebben, want Franks hunkerde er naar, zooals hij openhartig bekend had „om het zoute water nog eens te ruiken," dat hij niet had gedaan sedert hij het zeemansleven had vaarwel gezegd.

"Wat zegt gij er van, lieveling?" vroeg Franks aan zijne vrouw. „Ik laat de beslissing geheel aan u over."

Persis boog zich voorover en kustte haar kleintje, waarschijnlijk om een oogenblik tijd tot nadenken te winnen, toen hief zij het hoofd op en zeide met

eenen pijnlijken glimlach: „Ik denk, dat het het beste is, dat gij hoe eerder hoe beter naar Londen gaat.”

Franks keek op de klok, die in zijne kleine zijkamer hing. „Als ik alle zeilen bijzet, haal ik misschien den trein van half een nog,” riep hij uit. „In een ommezentje heb ik mijn spannetje klaar. Als ik vroeg in de stad ben, kan ik misschien heden nog de notarissen spreken. Ik moet Zondag in Londen overblijven, maar als mijn tocht voorspoedig is, hoop ik Maandag terug te zijn.”

Persis was te druk bezig om haren man te helpen en hem wat koud vleesch voor middagmaal te geven om aan hare eigene teleurstelling te denken.

Ned Franks, vlug en stipt in alles, vloog naar het station als ging het om zijn leven met zijn bundeltje aan eenen stok over zijnen schouder. Nora was terstond naar de pastorie teruggekeerd vol hoop voor hare vriendin daar zij volkomen vertrouwdde dat wat haar oom ook ondernam hij dit zoude doen en goed ook. Persis zuchtte even toen haar man in de verte verdween en met hem alle hoop op een uitstapje in de vacantie. Zij was echter blijde dat zij uit eigen beweging het offer had gebracht. Zij nam haar kindje uit de wieg waarin zij het had nedergelegd en ging langzaam den stoffigen weg op naar het huisje van haren buurman.

IV.

HET ZOEKEN.

Bij al de haast die hij gemaakt had was Ned Franks ternauwernood op tijd in den trein. De reis liep zonder ongelukken af en de dorps-schoolmeester bevond zich weldra temidden van het geraas, het verblindend licht, de hitte en het gewoel van de groote wereldstad in de hondsdagen.

„Dit is moeielijk varen,” zeide de vroegere zeeman bij zichzelf toen hij wegen dwars overstak, die zoo druk waren dat men bijna niet verder kon. „Ik vooronderstel dat het komt door dat ik er niet aan gewoon ben, maar ik kan niet begrijpen hoe kinderen of menschen het maken om zoo voor en achter en tusschen omnibussen, wagens, rijtuigen en vrachtkarren door te sturen en vlak voor de koppen der

paarden uit te wijken en nog wel midden onder zulk een gewoel en lawaai. Al kon ik burge-meester van Londen worden dan zoude ik nog niet in zulk eene drukke stad willen blijven.”

Ned's eerste zorg was het kantoor van de heeren Grant, Bold en Co. op te zoeken. Hier verkreeg hij nauwkeuriger inlichting omtrent het doel der advertentie in de *Times*. Juffrouw Tabitha Turtle was gestorven zonder testament na te laten. Hare weinige spaarpenningen tot een bedrag van ongeveer tweehonderd pond (*f* 2400) kwamen natuurlijk aan hare naaste bloedverwanten. Zij had geen broeder en slechts eene zuster, die, zooals de notaris Ned Franks mededeelde, wel een twintig jaar geleden getrouwd was met eenen man die Peter Claymore heette. Maar of juffrouw Claymore nog leefde en of zij ook kinderen had gehad dit had men nog niet kunnen uitmaken. Op herhaalde malen geplaatste advertentiën in de *Times* was van geene enkele zijde eenig antwoord gekomen.

„Maar ik kan u een beetje verder loodsen, mijnheer,” zeide Ned Franks tot den notaris, die hem deze inlichtingen had gegeven. „Juffrouw Claymore is al lang dood, haar man is omstreeks een jaar geleden in eene strafkolonie gestorven; ik geloof dat hij dikwijls zijnen naam veranderd heeft. Zij hebben maar eene dochter nagelaten, die Sophia heet. Deze is thans blind en daar zij

door Benjamin Izaäks, een christen uit Israël, als dochter is aangenomen wordt zij misschien thans met dien naam genoemd waardoor het misschien moeilijker is om haar te vinden. Doch het is alle moeite waard om de arme wees recht te doen want zij bezit geen cent en ik vrees dat de edelmoedige Jood nauwelijks in staat is om haar en zijnen zoon te onderhouden.”

„Kunt gij mij omtrent hare tegenwoordige woonplaats ook eenige inlichtingen geven?” vroeg de heer Grant met eene kwijnende vertooning van onverschilligheid.

„Ik zal u het adres van Izaäks geven toen hij mij het laatst geschreven heeft, mijnheer,” antwoordde Franks, „maar dat is reeds eenige maanden geleden en toen stond hij op het punt om te gaan verhuizen. Ik heb sedert dien tijd geen letter meer van hem gehoord, maar ik zal terstond naar Islington gaan en hem trachten op te sporen. Voor de arme Sophie zal zulk eene kans niet verloren gaan uit gebrek aan eenen vriend, die een beetje moeite wil doen om haar uit te vinden.”

Ned Franks getrooste zich heel wat meer dan een beetje moeite. Hij achtte zich niet rijk genoeg om een rijtuig te nemen en daardoor was hij, die in Londen geheel vreemd was, uiterst verlegen hoe hij in dezen oneindigen doolhof van straten zijnen weg zoude vinden. „Ik ben gelijk

aan eenen blinde die tusschen de zandbanken stuurt," mompelde de eenarmige zeeman. Twintig maal moest hij den weg vragen „bijdraaien en wenden naar de helft van de streken van het kompas," gelijk hij later lachend aan zijne vrouw verhaalde en eerst na verloop van vele uren bevond Ned zich verhit, vermoeid en met ondragelijke hoofdpijn eindelijk voor de deur van Izaäks vroegere woning.

Hier was niet veel troost te halen. De eigenares van het huis, een vrouw met een twistziek uiterlijk, die met tegenzin haar avondeten had laten staan om op het ongeduldig en herhaald aankloppen van den zeeman open te doen, scheen half geneigd om hem de deur voor den neus dicht te werpen en zeide dat zij niets van Benjamin Izaäks wist, zij tenminste niet. Een man, die voor juweliers werkte en die een jongen en een blind meisje had, had hier gewoond dit gaf zij toe toen Ned haar nog wat nader ondervroeg, maar zij waren al lang verhuisd, zij wist niet waarheen; of zij leefden of dood waren wist zij niet en het kon haar ook niet schelen. De vrouw sloeg de deur hard dicht en keerde tot haar avondeten terug mopperende dat zij „geplaagd werd door brutale kerels zooals die, welke kwam om oude bewoners op te sporen."

„Waar moet ik nu heen?" dacht de arme Franks bijna uitgeput van vermoeienis en een

beetje door den uitslag van zijn onderzoek ontmoedigd. De lantarens wāren aangestoken, uit de herbergen stroomde het licht, de nacht kwam aan maar het scheen alsof de nacht voor Londen met hare voorsteden geen tusschenpoos van kalmte en rust zoude brengen. De dorpsschoolmeester snakte naar wat eten, slaap en rust.

„Maar ik wil mijn onderzoek nog niet opgeven,” zeide Ned bij zich zelve. „Ik ken Sophie en Izaāks van aanzien en daardoor is het veel waarschijnlijker dat ik hen vind dan iemand die hun vreemd is. Bovendien heb ik wat meer hart voor de zaak dan die statige mijnheer in het zwart, die half zit te dutten en die er geen steek om scheen te geven of het geld in Sophie's zak of in de zee terecht komt.

Terwijl Ned Franks niet wetend wat te doen tegen eenen lantarenpaal leunde, schoot hem iets te binnen. „Ik zal naar een van de hulppostkantoren gaan en vragen of ik een der groote, roode adresboeken mag inkijken. Hoewel Izaāks er waarschijnlijk niet in zal staan kan het toch zijn dat ik den naam van een zijner bloedverwanten tegenkom en als ik maar een draadje in handen kan krijgen dan zal ik de klouw wel ontwarren.”

Na nog wat meer vragen naar den weg op deze drukke straten waar niemand tijd scheen te hebben om eene vraag te beantwoorden, vond

Franks een winkel, die tevens hulppostkantoor was. De winkelier zette juist de luiken voor de vensters en zeide eerst dat de zeeman maar tot Maandag moest wachten, maar misschien bewogen door het uitgeput voorkomen van den vrager, stond hij dezen goedgehartig toe het adresboek in te zien, dat hij van eene plank haalde. Hij verzocht den zeeman echter om zich een beetje te reppen.

Franks sloeg bij het gaslicht haastig de bladen om en kwam aan den naam „Izaäks.” Hij was verslagen bij het zien hoeveel personen in Londen dezen naam droegen. Welke Izaäks moest hij uitkiezen? Ned ging met zijnen vinger de dicht op elkander gedrukte rei langs, totdat hij aan den naam „Ruben” kwam. Hij liet een uitroep van voldoening hooren toen zijn oog op dezen naam viel.

„Ha! dat is in elk geval een Joodsche naam en nu herinner ik mij, dat Izaäks mij verteld heeft, dat hij in Londen een neef had, Ruben geheeten, die als een broeder voor hem was. Eindelijk ben ik op het rechte spoor! Maar „Lisson Bosch” waar is „Lisson Bosch?” vroeg de vermoeide vreemdeling aan den goedgehartigen winkelier. „Ik hoop, dat het dicht bij is, hoewel ik hier in den omtrek niets gezien heb, dat op een bosch gelijk.”

De Londenaar moest lachen over deze opmer-

king. „Gij moet daar geene boomen verwachten,” zeide hij, „maar eene menigte van ellendige, smerige, nauwe straten en wat de afstand van hier betreft, ik zoude zeggen, dat het naar mijne gissing een uur loopen is.”

„Een uur!” herhaalde de arme Ned bij zich zelve toen hij na den man, die hem deze inlichtingen gegeven had, bedankt te hebben, den winkel verliet, „moede als ik ben zoude ik liever tien uur op eenen stillen landweg loopen, dan een uur door dit doolhof van Londen. Ik had al moeite genoeg om den rechten koers te houden, toen het dag was, in donker komt er niets van terecht. Ik moet een rijtuig nemen en om het te betalen ga ik van avond zonder eten naar bed en misschien kan ik morgen ook geen middagmaal hebben, want ik moet genoeg splint overhouden om mijne terugreis te betalen.”

Hij riep een koetsier aan en binnen den rechten tijd bevond Ned Franks zich ten koste van eenen daalder voor de woning van een pandjeshuishouder. Het schijnsel van het gaslicht viel op eenen hoop arme lieden, die zich om de deur verdrongen, sommigen om kleedingstukken, dekens of andere dingen te beleenen, anderen om die terug te halen.

„Ik ben blijde, dat hij nog niet gesloten heeft hoewel het reeds zoo laat is,” dacht Franks toen hij met eenige moeite zich eenen weg door de

menigte baande. Op het oogenblik dat hij den pandjeshuishouder zag, maakte de sterke gelijkenis tusschen Izaäks en diens neef Ruben het voor Franks zeker, dat hij „de rechte Izaäks had getroffen.” Hij moest echter wachten, en deed dit met niet weinig ongeduld, totdat de pandjeshuishouder gelegenheid had om hem te woord te staan. Franks gevoelde nu, dat hij zoo min mogelijk woorden moest gebruiken, om te vragen wat hij weten wilde, daar de avond al ver verstreken was.

„Als het u belieft, mijnheer! hebt gij niet een neef, die Benjamin Izaäks heet en die een blind meisje als dochter heeft aangenomen?” vroeg Ned op snellen toon.

„Zeker, te grooter gek is hij,” mompelde Ruben.

„Op den langen duur kan dat nu wel eens anders uitloopen, goede vriend,” zeide de goedhartige zeeman, „niemand is er ten slotte minder aan toe als hij eene weduwe of een wees helpt. Het meisje heeft juist recht op eenig geld gekregen. Kunt gij mij zeggen, waar ik haar, of uw neef vinden kan?”

Weinig vermoedde Franks, de oprechtheid en de waarheid zelf, welk eene trouweloosheid en boosaardigheid er achter het antwoord stak, dat de pandjeshuishouder gaf: „Als gij hem opzoekt om hen zulk een staaltje van goed geluk te vertellen dan zijt gij een dagje te laat voor het

zaakje. Benjamin, zijn jongen en het meisje, het gansche troepje, zijn verleden week uitgezeild naar Australië."

"Zijt gij daar zeker van?" vroeg Ned angstig.

"Zoo zeker als dat ik weet, dat mijn naam Ruben Izaäks is, ik heb hem zelf naar het dok gebracht," en de man wendde zich plotseling om naar eenen klant misschien wel om den boosaardigen glimlach te verbergen, die hem om den mond speelde.

"Dan is mijn werk afgelopen," riep Franks uit, terwijl hij met een gevoel van bittere teleurstelling het huis verliet. „Er blijft mij niets anders te doen over dan te zien hoe ik van nacht naar kooi kom."

Het was kort voor middernacht eer de vermoede man een bed vond.

V.

EINDELIJK GEVONDEN.

Die Zaterdag was voor Sophie een van de donkerste dagen van haar leven geweest. Het grootste gedeelte van den dag waren Izaäks en zijnen zoon afwezig geweest en was het blinde meisje dus eenzaam en pijnlijk achtergebleven. Het eenige bezoek dat zij ontvangen had was dat van den huisheer, die de huur kwam vorderen, welke Izaäks onmogelijk had kunnen betalen. Izaäks had bij zijne terugkomst Sophie in tranen gevonden en hij was slecht in staat haar op te beuren want de bekeerde Israëliet had zijn angstig pogen om werk te krijgen weder met geenen goeden uitslag bekroond gezien. Vermoeid zette hij zich neder, sloeg de armen over elkander, liet het hoofd zakken en zat stil als iemand die gevoelt, dat het leven vol beproe-

vingen is maar die lijden kan en stil zijn; onderworpen en zonder te klagen.

„Als ik maar wat geld had om mede te beginnen,” zeide hij eerder hard op tot zichzelf dan tot Sophie sprekend, maar hij viel zich zelve in de rede met de opmerking: Als God het goed voor mij had geacht dat ik het had dan zoude Hij het mij niet onthouden hebben; ik ben tevreden dat mijn deel niet in dit leven is. „*De versmaadheid van Christus is meerderen rijkdom dan al de schatten van Egypte!*”

„Uitkomst! Uitkomst! zie wat ik medebreng!” riep de vroolijke stem van Benoni aan de deur. Benjamin hief het hoofd op en Sophie richtte hare blinde oogen naar den kant van waar het welkome geluid kwam.

„Ik heb alles verkocht; uwe mand is leeg, leeg en weder gevuld!” riep Benoni. „Hier is brood en heerlijk spek en ook nog een lekker stukje vleesch van den slager! Het is Zaterdagavond daardoor heb ik het voor een kwartje, is het geen koopje?” De jongen wendde zich glimlachend tot zijnen vader vol verlangen wat deze zoude zeggen.

„Hoe hebt gij het aangelegd om alles dat in de mand was te verkoopen?” vroeg Izaäks.

„En hoeveel heeft het met elkander opgebracht?” vroeg Sophie.

„Ik zal er u alles van vertellen. Ik had al

vijf of zes uur rondgelopen en had maar drie dingen om ketels aan te pakken verkocht voor een stuiver het stuk toen ik dacht het bij eene vrouw te beproeven die in de deur van eenen winkel stond waar juist zulke dingen als gij gemaakt hebt worden verkocht. Ik smeekte haar om van mij te koopen; zij stond in twijfel. Ik zeide haar dat zij alles wat er nog in de mand was voor twaalf stuivers krijgen kon en toen nam zij in eens alles uit de mand."

Izaäks schudde droevig glimlachend het hoofd: „Gij zijt niet erg knap om uw voordeel te doen bij het verkoopen, hoe knap gij ook wezen moogt bij het inkoopen," zeide hij.

„Twaalf stuivers is nog niet eens genoeg om de wol te betalen!" mompelde Sophie op bitter teleurgestelden toon. De kleine Benoni keek verslagen en bedrukt.

„Gij hebt mij gezegd de dingen tot elken prijs te verkoopen," zeide hij droevig; „gisteren hebben zij geheel niets opgebracht. Ik zie nu ook wel dat ik dwaas gehandeld heb maar ik wilde toch zoo gaarne voor Zondag eten genoeg in huis brengen."

„En gij hebt genoeg gebracht en wij moeten Sophie danken dat zij door den arbeid harer handen ons allen gevoed heeft," zeide Izaäks vriendelijk. „Ik wenschte dat ik heden ook zoo veel verdiend had als zij en gij, mijn jongen."

Benoni zag zijnen vader dankbaar aan, maar de donkere wolk bleef op het gelaat van Sophie rusten. Wat had zij al niet gehoopt van die mand vol werk, wat had zij niet denken te doen met de opbrengst van den verkoop niet alleen om in den oogenblikkelijken nood te voorzien maar ook om wol voor verderen arbeid te koopen. Zij had waarschijnlijk de waarde van haren kleinen voorraad evenzeer overschat als dat Benoni die te gering had geacht. Alles waarvoor die voorraad nu was verkocht zoude in twee of drie maaltijden verteerd zijn en dan bleef er niets over om opnieuw wat te beginnen. Hongerig als Sophie was wilde zij ternauwernood het voedsel aanraken dat gekocht was voor hetgeen in hare oogen eenen veel te hoo-gen prijs was.

Wij weten dat scherpe koude in staat is hen, die er aan zijn blootgesteld, te doen verstijven en veroorzaakt dat zij er tegen opzien zich voort te bewegen zelfs al hangt daarvan hun leven af en zij dus gevaar loopen in eenen slaap te verzinken waaruit zij niet weder ontwaken. Het ijs van wantrouwen brengt over de ziel een gevaar dat veel hierop gelijk. Eene kilheid van wanhoop komt dikwijls over lijdens die aan de liefde huns Gods gaan twijfelen. Zij hebben geen lust om tegen deze verstijvende uitwerking te kampen, in ernst te worstelen of met beslist ge-

loof voorwaarts te dringen. Zoo was het nu ook met Sophia Claymore. Toen Izaäks op den volgenden Zondagmorgen haar vroeg of zij met hem naar de kerk ging schudde zij het hoofd en zeide dat zij niet wel genoeg was om te gaan. Haar lijden was meer ziele- dan lichaamslijden; het kwam doordat de verzoeker haar toefluisterde: „Waar is uw God? Hij hoort u niet.”

„Als Sophie niet met ons kan gaan, Benoni,” zeide Izaäks, „dan zal ik doen zooals ik eens beloofd heb en u medenemen om de godsdienst-oefening in de Westminster Abdij bij te wonen. Breng mij nu den Bijbel mijn jongen; wij zullen onze ochtendgodsdienst-oefening houden.

Izaäks las de geschiedenis van de Kananese vrouw, het treffend verhaal van dat volhardend pleiten van dat geloof dat zich niet liet afwijzen. Toen de Bijbel gesloten was begon Benoni volgens zijne gewoonte over dat gedeelte te praten dat hij juist had hooren voorlezen.

„Hoe gelukkig moet die vrouw geweest zijn, veel gelukkiger dan wanneer de Heer terstond haar gebed had verhoord!”

„Ik zie niet in waarom,” zeide Sophie.

„Niet?” riep Benoni. „Wel indien de Heer terstond haar kind had genezen dan zoude zij nooit dat heerlijke woord gehoord hebben: „O vrouw! groot is uw geloof.” Ik verbeeld mij altijd dat de Heer haar glimlachend aanzag toen Hij

dit zeide, maar dat Hij zuchtte toen Hij tot Petrus zeide: „Gij kleingeloovige! waarom hebt gij gewankeld?” Ik vooronderstel,“ ging de jongen voort, dat beiden die vrouw en Petrus werkelijk den Heer liefhadden en dienden, maar Hij sprak zeer onderscheiden tot hen. Soms denkt ik, misschien is het eene kinderlijke gedachte, dat wanneer Gods kinderen geene moeite meer hebben en zij in de heerlijkheid welkom worden geheeten en zien dat wat verkeerd scheen toch recht was, dat dan zij die het meeste *vertrouwen* gehad hebben zich ook het meest zullen *verheugen*. Dan zal de Heer tot sommigen zeggen: „Groot was uw geloof,” en o welk eene vreugde Hem dat te hooren zeggen; maar ik vrees dat Hij tot de meesten veeleer zeggen zal: „Gij kleingeloovige! waarom hebt gij gewankeld?”

Deze woorden uit den mond van een kind waren als een warm zuidenwindje, die het ijs rondom het hart deed smelten en in beweging bracht. Sophie gevoelde dat haar somber mistrouwen haar Heer oneer aandeed en dat als *zij* in de plaats der Kananesche vrouw gestaan had de eerste ontmoediging haar van den Heer zoude weggedreven hebben. Het blinde meisje gaf geen antwoord, maar zeide eenige oogenblikken later: „Ik ga van morgen naar de kerk er is niets dat mij daarin verhindert.”

„Ja, ja wij gaan met ons drieën,” riep Benoni,

die terstond welgemoed en zonder dat men hem kon aanzien dat het hem smartte het plan opgaf om naar de Westminster Abdij te gaan want het was voor Sophie veel te ver om daarheen te wandelen. Men kwam overeen dat het drietal als naar gewoonte de godsdienstoefening in de nabijgelegen kerk zou bijwonen.

En even als zoovelen, die onder hunne smart gebogen gingen, vond Sophie den Heiland in het huis des Heeren. Haar last werd lichter toen zij naar de talrijke stemmen luisterde, die zich rondom haar in het zingen tot lof des Heeren vereenigden. Zij dacht aan de scharen in witte kleederen gekleed, die uit de *grootte verdrukking* gekomen waren en gevoelde dat zij, die *dan* in zulke zegeningen willen deelen, moeten leeren *nu* ook te *roemen in de verdrukkingen*.

Sophie was met Izaäks en diens zoon onder de laatsten, die de Marylebone kerk verlieten. Toen het blinde meisje zachtkens de trappen onder het kerkportaal afging, sprong zij bijna op door den vroolijken uitroep: „Hoera! Eindelijk heb ik ze gevonden.”

„Ned Franks!” riepen Izaäks en Benoni tegelijk. Het was moeielijk uit te maken wie over deze onverwachte ontmoeting het meest verheugd was: Franks, of zij, die hij met zooveel inspanning had gezocht. Izaäks noodigde zijn vriend uit om met hem naar huis te gaan, doch het volgende

oogenblik had hij er berouw van, want hij schaamde zich over zijn ellendig verblijf. Benoni was heimelijk blijde, dat er tenminste voor een keer eens iets beters dan een korst brood in huis was om den gast aan te bieden.

Franks was zoo verlangend om het goede nieuws te vertellen, dat hij ternauwernood wachten kon, totdat zij eene rustiger plek dan de Marylebone weg hadden bereikt. Zijn verlangen werd nog sterker door het voorkomen zijner vrienden dat hunne armoede verried. „De hulp is geen minuutje te vroeg gekomen,” dacht hij toen hij eenen blik wierp op hunne vermagerde aangezichten en hunne afgedragen, hoewel nog altijd fatsoenlijke kleeding. „Wat ben ik dankbaar, dat ik zoo juist in hun vaarwater kwam.”

Franks bewaarde zijn groot geheim tamelijk wel en liet zich enkel ontvallen, dat hij goede tijding medebracht, totdat het gezelschap de armelijke woning van Izaäks was binnengetreden. Maar toen genoot hij dan ook wezenlijk volop de vreugde die iemand met een vriendelijk hart altijd smaakt, als hij boodschapper van goede tijding wezen mag. Juist de kaalheid van de keuken scheen zijne boodschap nog vroolijker te maken zooals een donkeren achtergrond een gouden sieraad des te meer doet uitkomen.

Izaäks' ernstig geplooid gelaat ontspande zich

tot eenen glimlach, Benoni klapte in zijne magere handen en kon zich moeielijk bedwingen om het niet van vreugde uit te schreeuwen. Sophie keek eerst alsof zij moeielijk gelooven kon, wat zij gehoord had, kneep toen hare handen in elkander en hief hare blinde oogen naar den hemel.

„Vader,” riep Benoni, „gij hebt gezegd, dat als gij maar een kapitaaltje had om mede te beginnen, gij wel vooruit zoudt kunnen komen.” Izaäks stopte hem snel door blik en gebaar den mond.

„Ik zal Sophie aanraden, hoe zij haar klein vermogen het voordeeligst voor zich zelve kan uitzetten,” zeide de Israeliet.

„En dat is dat gij het neemt, het gebruikt en er mede doet wat gij wilt!” riep Sophie ontroerd. „O vader! hebt gij mij niet uw kind genoemd, hebt gij niet telkens opnieuw gezegd, dat wij altijd maar ééne beurs zouden hebben? Wat van mij is, is ook van u en van mijnen broeder, laat het u helpen om eene zaak te beginnen en wij zullen uwe winsten veel of weinig met elkander deelen. Ik zoude liever het geld op straat gooien en zelf naar het werkhuis gaan dan iets te hebben zonder het met u en Benoni te genieten!”

„Het meisje heeft groot gelijk,” merkte Franks op, „haar geld kan niet beter uitgezet worden

dan door u in staat te stellen alle drie te onderhouden.”

„Ik kan het van haar leenen, als Sophie mij wilde vertrouwen,” zeide Benjamin Izaäks.

„*U vertrouwen!*” riep het blinde meisje uit, terwijl vreugdetranen langs hare wangen rolden; „u aan wien ik zooveel verschuldigd ben, u die als een vader voor mij geweest zijt van wien ik niets te eischen heb, dat zoude nu toch wat moois zijn als ik u niet kon vertrouwen!”

Fluisterde het geweten dan toen Sophie in dat het nog vreemder was, dat zij Een had gewantrouwd die *zich gelijk een vader over zijne kinderen ontfermt*; die haar van hare kindsheid af had liefgehad en over haar had gewaakt en die haar wilde liefhebben en zegenen tot den einde toe?

Zoo kwam er dan een einde aan den langen strijd tegen de armoede, welke Benjamin Izaäks had moeten voeren. Van dien tijd af was hij even voorspoedig in zijne zaken als dat hij vroeger ongelukkig was geweest. De werkman juwelier mocht ervaren hoe waar het Woord des Heeren is: De zegen des Heeren maakt rijk en Hij voegt er geene smart bij. Sophie gaf haar klein vermogen op goeden intrest toen zij het aan den vader, die haar als kind had aangenomen, leende. Het blinde meisje kreeg nooit haar lichamelijk gezicht terug, maar de duisternis was

uit hare ziel geweken. Zij had geleerd zich „*te verblijden in den Heer*” en vol hoop en vertrouwen den dag te verbeiden waarop alle wolken van smart en alle nevels van twijfel voor goed zullen worden weggevaagd.

